

TÝDEN 1 – Umění se dívat jinak

Cíl: probudit kreativní pozorování a schopnost převádět vjemy do slov

Umění pozorovat svět kolem sebe, vnímat detaily a proměnit je do slov.

Jak být dobrý vypravěč.

"Co když je příběh všude kolem? Jen potřebuješ zpomalit a dívat se."

Co dělá spisovatele dobrým spisovatelem? Umění se dívat. Kromě práce se slovy je naprosto nutný pozorovací talent. Umění podívat se z různých úhlu pohledů. A také umění stylizovat to na papír.

Daleko jednodušší je, že ti z určité scény běží v hlavě film jako FILM. To je úplně jiná stylizace. Divák toho hodně vidí. Obraz je také způsob vyprávění. A protože při čtení čtenář nevidí před sebou ten obraz, musím mu ho zprostředkovat. Musím mu scénu popsat.

Rozdělíme si to:

Jak se dívat?

1. **Pozorovací úkol:** Sedni si na 10 minut venku nebo u okna a napiš 10 věcí, které normálně přehlížíš.

Reflexe: Co mě zaujalo, co jsem neviděl dřív?

Hodně záleží také na úhlu pohledu. Jednou jsem dostala na semináři scenáristiky zadání vymyslet krátký šot na reklamu. Vybrala jsem si kurzy kreslení, což mě tehdy opravdu hodně zajímalo. Jak to šlo zpracovat?

Klasicky: natočit žáky kurzů při práci, nějaké obrázky, reference, lektorku.

Dívat se jinak: představ si pavouka, který je zachycený v odtoku sprchy. A přes tu vodu, co tam teče vidí rozmazaně slečnu, která se sprchuje. Pavouk si představuje, jak maluje její portrét.

Jak zprostředkovat a předat dál to, co vidíme?

Obraz a slovo – scénka, film, foto – obrazem si můžeme velice pomoci, to nemusím opakovat. Rovnou vidíme scénu v nějakém prostředí. Divák vidí to, kde se odehrává. Nemusím to popisovat. Nemusím popisovat přesně to, co jde vidět.

	Pokud čtenář/divák vidí tento obrázek, nebudu mu popisovat každý vlčí mák a to, co je zřejmé. Můžu popsat věci navíc, proč toto místo, proč tato cesta, proč zrovna při západu slunce. Předat emoci navíc.
---	---

NIC	Pokud čtenář nemá k dispozici obrázek viz výše, zprostředkuji mu tu cestu – to, jak slunce ještě pálí i když za chvíli zapadne, jak panelová cesta drncá, jak míjíme rozkvetlé vlčí máky, které vytváří jedinečnou letní atmosféru. A navíc ještě: proč toto místo, proč tato cesta, proč zrovna při západu slunce. Předat emoci zamilovanosti navíc.
------------	--

Způsoby popisu:

Prostý popis – popsat louku s detaily, cestu, západ slunce

Dialogem – postavy si poví, že třeba slunce už zapadá a přijeli nevím odkud

Nemusím jen popisovat. Hodně věcí se dá sdělit prostřednictvím dialogu. Děj je tak akční a má větší spád a čtivost.

Ukázka 1 věta dialogu s popisem:

"Ahoj krásko, můžu tě pozvat na drink?" Jana byla hodně stydlivá. Neodpověděla na tuto nabídku hned. Sklopila oči a přemýšlela, celá rudá, co odpoví. Mladík ji nedal šanci utéct. Dívala se do země a nic neříkala. V duchu se úplně proklínala, jak neumí komunikovat s kluky..... atd.

Ukázka, kde je akce v dialogu:

"Ahoj krásko, můžu tě pozvat na drink?"

"Asi ne, díky." Odpověděla plaše. Cítila, jak je rudá až za ušima.

"Hm, mě neutečeš." Usmál se na ni cizí kluk a stoupnul si tak, že kolem něj nemohla projít.

Nešvary popisu:

V zásadě jsou dva: **já to, jako autor, vím, ale nesdělím to čtenáři**. A tak spousta věcí nedává smysl a autor tak pořád vysvětluje a vysvětluje – hlavně redaktorovi. Je potřeba zmínit vše. Ale pozor, ne najednou. Přirozeně dávkovat.

Sdělím divákovi i to, co vidí. To je nešvar latino-amerických telenovel. Možná proto, aby to natáhli časově. Do místnosti vstoupí muž. Divák už ví, že muž se jmenuje José. A teď téměř každá postava, co už v místnosti je, reaguje: José přišel. Á, José. Jé, José, ahoj. Kdo to přišel? José!

Úkol č.2: Cvičení "Tři pohledy":

Vyber si jeden běžný předmět doma nebo v kanceláři, v práci... a popiš ho očima:

- dítěte
- člověka, který ho ztratil
- někoho, kdo ho považuje za posvátný

Úkol č.3:

Napiš mikro příběh na 5 vět o něčem, co „nevypadá zajímavě“ – ale udělej z toho příběh, který chytí za srdce.

CO UMÍM, CO JSEM SI VYZKOUŠEL?

- Naladit pravou mozkovou hemisféru na tvoření
- Připustit si, že dívat se lze z více úhlu pohledu
- Jaké jsou možnosti popisu a práci s ním